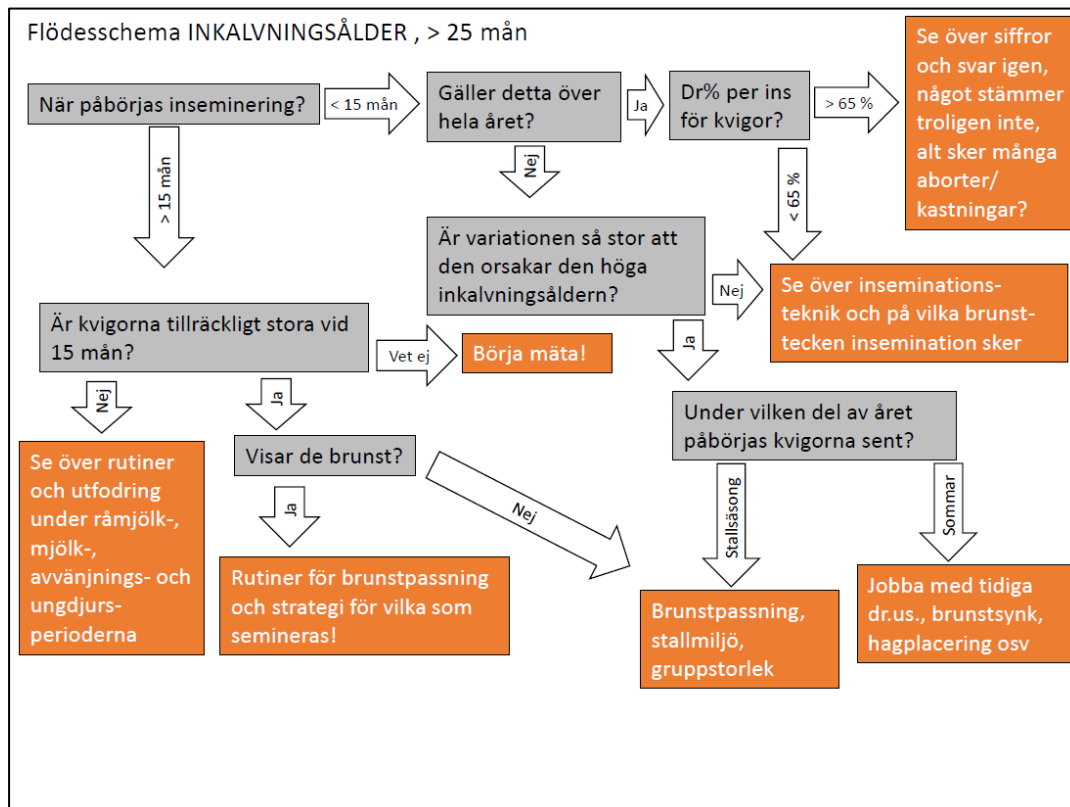

Inkalvningsålder

Detta är ett följedokument med tips och råd kring åtgärderna gällande inkalvningsålder i flödesschemat för inkalvningsålder.

Version 1 (2022-06-20)

Rutiner och utfodring under uppväxt samt mätning

- Mät eller väg kvigorna till exempel enligt följande:
  - Vid avvänjning (ska ha vuxit cirka 1 kg per dag sedan födseln)
  - Vid 6 månaders ålder (ska ha uppnått 30 % av förväntad vuxenvikt)
  - Inför seminering (ska ha uppnått 60 % av förväntad vuxenvikt)
  - Vid kalvning (ska ha uppnått 85 % av förväntad vuxenvikt)
- Justera utfodrings- och övriga uppfödningrutiner om inte tillväxtmålen enligt måtten ovan nås
- Första brunst bör inträffa vid 9-12 månaders ålder, om den systematiskt avviker från detta behöver utfodring och tillväxt ses över
- Utfodra så att kvigorna nått tillräcklig storlek för seminering vid 13-15 månaders ålder
- Se över inhysning och uppfödningrutiner om diarré, luftvägssymtom eller annan sjuklighet förekommer
- Se till att kvigans tillväxt säkerställs även under betesperioden genom stödutfodring och parasitbekämpning

Rutiner för brunstpassning

Brunstkontrollen är den skötselfaktor som påverkar fruktsamheten mest i besättningen. En missad brunst innebär 21 dagars förlängning av inkalvningsåldern. Studier har visat att brunstkontroll fyra gånger per dag jämfört med två gör att man hittar 70 % av brunsterna jämfört med 48%.

- Ha tydliga rutiner för brunstkontrollen oavsett om det är observation av djuren eller kontroll av t ex aktivitetsmätare; rutinen bör innehålla när på dagen brunstkontrollerna ska ske, vem som ska utföra dem samt vilka brunstsymptom som avgör när det är dags att inseminera
- Kvigor: Börja observera brunster från 12-13 månaders ålder. Kvigorna ska ha genomgått 3 brunstcykler före seminering för optimal juverutveckling.
- Kor: Börja observera och notera från ca 1 månad efter kalvning (om frivillig väntetid är 50 dagar) för att veta ungefär när första brunst efter frivillig väntetid kommer ske och då vara extra uppmärksam på brunsttecken
- Använd helst brunstkalender eller motsvarande för att ha kontroll över vilka djur som kan vara aktuella för brunst. Följande djur ska särskilt observeras vid brunstkontroller:
  - Kor som passerat frivillig väntetid och som ännu ej har någon brunstnotering
  - Kor som seminerats för 17-24 dagar sedan
  - Kor som seminerades för 1-2 dagar sedan – förekomst av blodflytning?
  - Kor som haft notering om brunstsymtom de senaste 3 dagarna
  - Kor som har plötsligt minskad mjölmängd
- Brunstsymptom och noteringar om inseminationer skrivs in i brunstkalender eller motsvarande

Inseminationsteknik

- Seminera när kon är i brunst, 8-12 timmar efter brunstens början
- Fixera djuren ordentligt innan inseminationen
- Tina strået i 35 grader i 12 sekunder. Stoppar strået i en *förvärm*d pistolett
- Håll pistoletten i armvecket på väg till kon för att bibehålla rätt temperatur i strået samt för att säkerställa att pistoletten hålls ren
- Seminören står i rätt höjd vid när hen ska seminera, pall används vid behov
- Håll området runt vulva så rent som möjligt vid inseminationen
- Deponera sperman i livmoderkroppen, inte i livmoderhornen och inte i livmoderhalsen
- Planera så att seminerings (och dräktighetsundersökningar) kan utföras även under betesperioden

Stallmiljö

- Underhåll lösdriftens golv kontinuerligt så att det hålls halkfritt
- Se till att det finns tillräckligt med utrymme i gångar och längs foderbord för att undvika trängsel och konflikter
- Ett liggbås per ko
- En ätplats per ko
- VIP-avdelning i lösdriften för förstakalvare när de börjar sin laktation

Tips för sommaren

- Planera så att seminerings och dräktighetsundersökningar kan utföras även under betesperioden
- Tillgång till vatten på betet
- Tillgång till skugga på betet